

4 *Rechtsaf fietsbruggetje over (richting Bommel, een nieuw fietspad op. Rechtsaf Lagezandsestraat. Deze gaat over in de Baalsestraat.*

Verkeersbrug op, weer de drukke Karstraat oversteken. De brug af, rechts aanhouden, de Heuvelsestraat in (bordje War Memorial Chapel)

5 *Bij het kapelletje rechtdoor de Vergert in.*

Het Mariakapelletje, gewijd aan 'Onze Lieve Vrouw van de Bloeiende Betuwe' is net als de naastgelegen boerderij, gelegen op een donk.

De kapel is in 1946 opgericht ter nagedachtenis aan de bloedige gevechten die aan het eind van de Tweede Wereldoorlog in deze omgeving hebben plaatsgevonden.

6 *Rechtsaf Breedlerstraat in. Bij carpoolplaats aan A325 rechtsaf Sillestraat in en deze weg, parallel aan de snelweg, volgen.*

7 *Bij kruising met Broekakkers/Kampsestraat linksaf en het viaduct over dat alleen nog toegankelijk is voor fietsers. Over de weg naar rechts en beneden linksaf de 2e Weteringsewal op.*

Op de kruising van de Weteringsewal en de Rijksweg Noord is de heilige Werenfridus uitgebeeld die na zijn dood met zijn bootje in Elst aanspoelde.

De uit Ierland afkomstige Werenfridus was naar deze streken

In de loop van het jaar zal de fietser verrast worden door de natuur van het Over-Betuwschap. In de lente zullen samen met de bloeiende vruchtbomen de paardenbloemen met hun eenvoudige maar heldere geel de show stelen.

Slechts een paar weken later zal het fluitenkruid de paden met zijn kanten bloemen omzomen, daarna komen de goudgele boterbloemen, terwijl de smeerwortel parmantig door blijft bloeien en groeien en voor veel insecten, maar vooral voor hommels een voedselbron is. De gele lissen langs het water lijken op reuzen-orchideeën.

Vroeg in de zomer zorgen de kattenstaarten voor een explosie van paars aan de waterkanten. Er zijn veel insecten en de zwaluwen vliegen bij mooi weer hoog in de lucht om zoveel mogelijk insecten te vangen.

In augustus bloeien de prachtige roze zwanenbloemen, het pijlkruid met zijn donkerrode meeldraden en het waterweegbree langs de randen van de sloten, gevolgd door het harig wilgenroosje (foto).

Net wanneer we denken dat de zomer op zijn einde is begint de bloei van de wilde peen, net dat ene kleine rode bloemetje in het midden van een wit scherm, en de groengele pastinaak. In oktober hebben alle kruidachtige planten hun zaden geproduceerd en zijn zich aan het voorbereiden op de winter. Zij trotseren kou, regen en wind om ons in het nieuwe voorjaar opnieuw te verrassen.

gestuurd om het evangelie te prediken. Na zijn dood op 14 augustus 760 eisten zowel Westervoort als Elst zijn lichaam op. Werenfridus was in Westervoort gestorven maar hij had tijdens zijn leven al aangegeven dat hij in Elst begraven wilde worden. Besloten werd om de plek van de laatste rustplaats aan een Godsoordeel over te laten. Eerst werd zijn lichaam op een onbestuurde boot in de Rijn gelegd. Deze boot voer tegen de stroom in naar de Betuwse oever, onder luid gejuich van de Elstenaren. Vervolgens werd een tweede oordeel gevraagd. Werenfridus' lichaam werd op een onbestuurde ossenkar gelegd. De jonge ossen, die nog nooit een juk gedragen hadden en oorspronkelijk uit Westervoort afkomstig zouden zijn, sjokten direct naar Elst en brachten het lichaam naar de kerk van het Betuwse dorp. Het was toen duidelijk dat hij in Elst begraven moest worden. De relieken van Werenfridus werden van 760 tot 1588 bewaard in Elst alwaar ze vanaf de 10e eeuw werden vereerd door lijdens aan jicht. Ze werden voor het grootste deel vernietigd tijdens de beeldenstorm. De rest ging verloren in de Tweede Wereldoorlog, op een stukje bot na.

De lijnrechte Weteringsewal vervolgen tot bij Elst.

8 *Op de kruising met de Grote Molenstraat naar rechts.*

9 *Voorbij de golfbaan naar rechts, een bouwweg op. Hier wordt de nieuwe wijk de Schuytgraaf gebouwd.*

Dit stuk van de route wijkt noodgedwongen iets van de contouren van het park af, en meteen is het weer raak: het Betuwse landschap is ook hier aan het verdwijnen. Het landschapspark moet deze ontwikkeling keren.

Elzenrijen geven ergens een oude weg door het land aan. Meidoornhagen bloeien in het voorjaar. Knotwilgen staan langs een weg. Hoe lang nog?

Rechtsaf over een noodbrug. Op eerstvolgende kruising links, richting AH.

Onder het spoor door bij station Arnhem-Zuid.

Direct naar rechts en al snel weer naar links het fietspad, de Kroonse Wal, op.

Doorrijden tot de grote weg, de Brabantweg. Hier naar rechts tot de rotonde met Rijksweg Noord.

10 *Eventjes de Rijksweg volgen naar rechts en ter hoogte van de Rijkerswoerdse plassen oversteken.*

De plassen zijn gegraven om aan zand te komen voor de aanleg van Arnhem Zuid. Ze vormen een al bestaand en belangrijk element binnen het Landschapspark Over-Betuwe.

De Rijkerswoerdsestraat afrijden tot het beginpunt.

Net na de brug over de A325 duikt aan de linkerkant weer een donk op waarop twee boerderijen staan.

1 Hiermee bent u weer terug op het punt van vertrek.

Rond de contouren van Park Lingezeegen

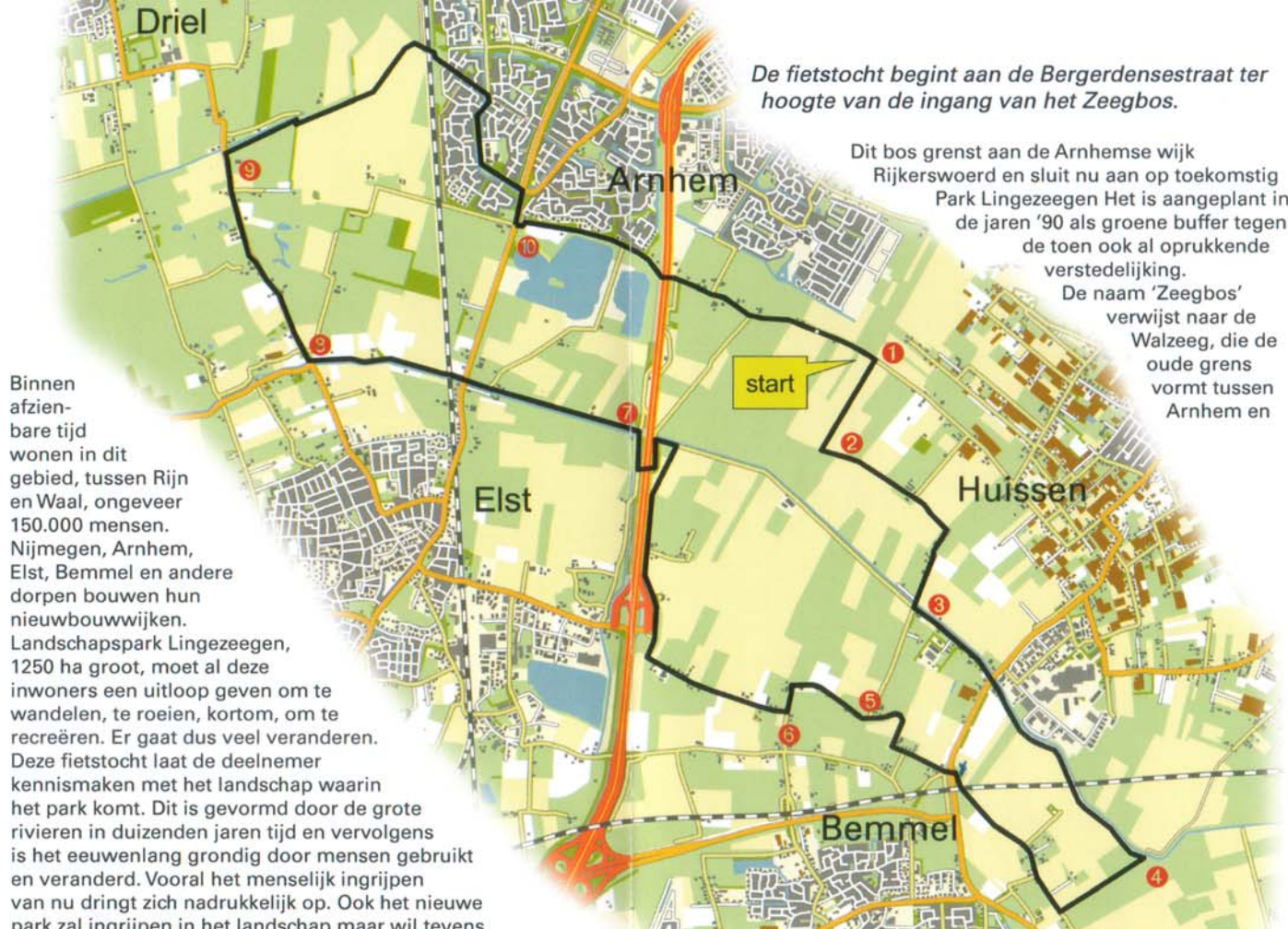

In samenwerking met SBB, Provincie Gelderland, gemeente Overbetuwe, gemeente Lingewaard.

Lengte fietsroute 25 km.

Ter gelegenheid van De Dag van het Park op 28 mei 2006 hebben IVN RijnWaal, IVN Arnhem en de ANWB een fietstocht gemaakt rondom de contouren van het toekomstige Park Lingezeegen

De fietstocht begint aan de Bergerdensestraat ter hoogte van de ingang van het Zeegbos.

Dit bos grenst aan de Arnhemse wijk Rijkerswoerd en sluit nu aan op toekomstig Park Lingezeegen. Het is aangeplant in de jaren '90 als groene buffer tegen de toen ook al oprukkende verstedelijking.

De naam 'Zeegbos' verwijst naar de Walzeeg, die de oude grens vormt tussen Arnhem en

Binnen afzienbare tijd wonen in dit gebied, tussen Rijn en Waal, ongeveer 150.000 mensen. Nijmegen, Arnhem, Elst, Bemmel en andere dorpen bouwen hun nieuwbouwwijken. Landschapspark Lingezeegen, 1250 ha groot, moet al deze inwoners een uitloop geven om te wandelen, te roeien, kortom, om te recreëren. Er gaat dus veel veranderen. Deze fietstocht laat de deelnemer kennismaken met het landschap waarin het park komt. Dit is gevormd door de grote rivieren in duizenden jaren tijd en vervolgens is het eeuwenlang grondig door mensen gebruikt en veranderd. Vooral het menselijk ingrijpen van nu dringt zich nadrukkelijk op. Ook het nieuwe park zal ingrijpen in het landschap maar wil tevens natuurwaarden behouden om totale verstening van het gebied tussen Rijn en Waal te voorkomen.

Huissen, dat wil zeggen: tussen het middeleeuwse Gelre en het Land van Kleef waar Huissen toe behoorde. Een zeeg is een gegraven afwatering. Het woord 'zeeg' is afgeleid van zigen = afvloeien. Een stelsel van zegen en andere watergangen is vanaf de Middeleeuwen gegraven om water uit de zompige komgronden af te voeren naar de Linge.

De wal naast de Walzeeg, een binnendijkje, diende om water te weren dat bij wateroverlast van Huissense kant naar Elden kwam afstromen.

Rijkerswoerd is van oorsprong een nederzetting die gebouwd is op een donk.

Dit is een rest van het oude door de rivieren gevormde landschap. Een donk is het topje van een rivierduin. Rivierduinen ontstonden in de laatste ijstijd toen het ijs ons land net niet bereikte. Er heerste hier wel een guur klimaat. De westenwind had vrij spel en vervoerde veel zand uit de uitgestrekte droge rivierbedding. Waar dit zand zich ophoopte ontstond een

rivierduin. Het topje van zo'n duin, dat boven de later afgezette kleilaag uit steekt, vormde voor vroegere bewoners een veilige plaats om zich te vestigen. Veel boerderijen die op een verhoging liggen zijn echter niet op een donk gebouwd maar op een terp; een met de hand aangelegde verhoging om droge voeten te houden. Deze zijn kleiner dan een donk.

1 *De fietstocht gaat de Bergerdensestraat af, richting Huissen.*

Rechtsaf de Hydrangea in langs de kassen.

Dit deel van de tocht loopt even buiten de grenzen van het landschapspark en laat meteen zien waarom het nodig is om een deel van het gebied als landschapspark in te richten en te vrijwaren van verstedelijking.

In het kassenlandschap heeft de zwarte roodstaart het naar zijn zin; het lijkt daar wat op de rotsen waar het dier oorspronkelijk vandaan komt. Tegen de steile kaswanden vindt hij zijn insecten. De zwarte roodstaart vestigt zich steeds meer in steden, waar de holten en hoogtes zijn die hij zoekt. Hij overwintert in het Middellandse Zeegebied.

2 *Aan het eind linksaf, de Azalealaan in. Bij rotonde recht door fietsen.*

3 *Rechtsaf Heuvelsestraat in. Linge oversteken en linksaf Lingewal op. Opletten bij oversteken Karstraat!*

'Linge' betekent de Lange of het Lange Water (=108 km!) In dit deel van de Betuwe is de Linge een gegraven wetering. Ze loopt door het laagste deel van de zogenaamde komgronden en voert het overtollige water af uit dit oorspronkelijk moerassige gebied. Pas na Tiel is de Linge een echte, meanderende rivier met oeverwallen, dijken en wielen.

Het landschap op deze tocht bestaat voornamelijk uit komgronden. Langs de rivieren, die ooit in steeds veranderende beddingen door de gehele Betuwe stroomden, werden bij overstromingen de oeverwallen afgezet. Deze bestaan uit zanderige klei. Achter deze hogere, drogere en vruchtbare stroken land bleef het water staan in de lagere vlaktes. Hier bezonken de fijne deeltjes waardoor de komgronden ontstonden; gebieden met moeilijk te bewerken, zware klei, die veel water kan vasthouden. Het waren moerassige gebieden, broeklanden, soms geschikt als weiland maar meestal alleen als hooiland.

Op de oeverwallen bevinden zich oorspronkelijk de dorpen en de boomgaarden en akkerlanden. Alleen veilige dijken maken het mogelijk ook in de komgronden te gaan wonen.

Fietspad aan linkerkant van Linge nemen. Onder de Betuwelij door.